

Pikaajaline investeerimislaen

1. Nõuded laenu taotlejatele/laenu saajatele

- 1.1. Ettevõtja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse.
- 1.2. Ettevõtja kvalifitseerub mikro- ja väikeettevõtjaks komisjoni määruses (EL) nr 651/2014 lisa 1 mõistes¹.
- 1.3. Ettevõtja ei tegutse ühes või mitmes piirangutega sektoris².
- 1.4. Ettevõtja ei ole raskustes olev äriühing³, ettevõtja on jätkusuutlik (hinnatakse tänaste teadmiste põhjal lähtudes ettevõtja eelnenud ja kavandatavatest tegevustest) ning maksujõuline.
- 1.5. Ettevõtja omakapital vastab äriseadustikus sätestatud nõuetele.
- 1.6. Ettevõtjal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Ajatatud maksuvõla puhul ei tohi maksuvõla tekkimise põhjus ja suurus viidata ettevõtja majanduslikele raskustele.
- 1.7. Ettevõtjal ei ole sihtasutuse sisesuuniste ja tavapärase laenupoliitika kohaselt tehtavate kontrollide järgi sihtasutuse või muu krediidi- või finantseerimisasutuse või muu isiku antud ühegi teise võlakohustuse tähtaegselt tasumata makseid, mis võivad viidata ettevõtja majanduslikele raskustele.
- 1.8. Ettevõtja juhtorgani(te) liikmed ja omanikud on usaldusväärsed ja pädevad.
- 1.9. Ettevõtja vastab asjakohastele Euroopa Liidu riigiabi eeskirjades sätestatud nõuetele, eelkõige määrustes (EL) nr 1407/2013 ja 651/2014 sätestatud nõuetele.
- 1.10. Kooslaenamisel on krediidi- või finantseerimisasutus teinud ettevõtjale laenuotsuse, milles on määratud antava laenu suurus, tähtaeg ning võimalik intressimäär. Otsus peab sisaldama ettevõtja omafinantseerimise tingimusi mahu ja tähtaegade lõikes.

2. Nõutavad dokumendid

Laenu taotlemiseks nõutavad dokumendid on:

- 2.1. vormikohane taotlus, mis on kätte saadav aadressil <http://www.mes.ee/taotlusvormid>
- 2.2. aktsionäride või osanike nimekiri laenu või tagatise taotlemise seisuga;
- 2.3. eelmise majandusaasta raamatupidamisaruanne peab olema kättesaadav äriregistrist, kui taotleja on raamatupidamisaruande kohuslane;

¹ [Komisjoni määrus \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks.](#)

² Järgmiste majandussektorite kohta kasutatakse kokkuvõtlikku nimetust „piirangutega sektorid“:

- a) ebaseaduslik majandustegevus: igasugune tootmine, kauplemine või muu tegevus, mis on asjaomase tootmise, kauplemise või tegevuse asukohariigi õigusruumi seaduste või eeskirjade alusel ebaseaduslik;
- b) tubakas ja destilleeritud alkohoolsed joogid. Tubaka ja destilleeritud alkohoolsete jookide ning nendega seotud toodete tootmine ja nendega kauplemine;
- c) relvade ja laskemoona tootmine ja nendega kauplemine: igasuguste relvade ja laskemoona tootmise ja nendega kauplemise rahastamine.;
- d) kasiinod. Kasiinod ja samaväärsed ettevõtted;
- e) IT-sektori piirangud. Teadus- ja arendustegevus või tehnilised rakendused, mis on seotud elektrooniliste andmeprogrammide või lahendustega, mille i) otsene eesmärk on toetada a) punktides a ja d osutatud piirangutega sektoritesse kuuluvat tegevust, b) interneti hasartmänge ja internetikasiinosid või c) pornograafiat, või mille ii) eesmärk on võimaldada ebaseaduslikult a) siseneda elektroonilistesse andmesidevõrkudesse või b) laadida alla elektroonilisi andmeid;
- f) bioteaduste sektori piirangud. Toetus sellise teadus- ja arendustegevuse või tehniliste rakenduste rahastamiseks, mis on seotud i) inimese kloonimisega teadustegevuse või ravi otstarbel või ii) geneetiliselt muundatud organismidega (GMO).

³ [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks artikli 2 punkti 18 tähenduses.](#)

2.4 kui laenu- või tagatise taotleja on FIE, siis tuleb esitada eelmise majandusaasta e-vormi, majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakiri ning pikaajaliste ja lühiajaliste kohustuste loetelu, milles näidatakse ära kreditori nimi ja kohustuste saldo;

2.5 jooksva majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, mis ei ole vanemad kui 3 kuud;

2.6. ettevõtja äriplaan, mis hõlmab ka ülevaadet ettevõtja senisest tegevusest ja tulevikukavast, sh investeeringuga loodavate töökohtade arvust ja mõjust keskkonnale;

2.7. sihtasutuse nõudmisel tema poolt aktsepteeritud vara hindaja eksperthinnang tagatiseks pakutava vara kohta;

2.8. teave selle kohta, kas laenuga või tagatisega plaanitud tegevuse elluviimiseks kasutatakse ka toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest ja kui, siis millist;

2.9. teave selle kohta, kas laenu- või tagatise taotleja kuulub mikroettevõtjate või väikeettevõtjate hulka;

2.10. muud sihtasutuse poolt nõutavad dokumendid või teave.

3. Laenu otstarve

3.1. Laenuga rahastatakse investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, mis vastavad järgmistele eesmärkidele Eesti maaelu arengukava (edaspidi MAK) 2014-2020 meetmete nr 4.1, 4.2 ja 6.4⁴ mõistes:

3.1.1. Põllumajandusettevõtja majandustegevuse tulemuslikkuse parandamine ning põllumajandusettevõtte ümberkorraldamise ja moderniseerimise hõlbustamine, eelkõige eesmärgiga suurendada turul osalemist ja turule orienteeritust ning põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamist.

3.1.1.1. Punktis 3.1.1. nimetatud eesmärgil tehtavat uut investeeringut täiendavat ja sellega seotud käibekapitali, kuid mitte rohkem kui 30% ulatuses antava laenu kogusummast.

3.1.2. Investeering põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks. Sealhulgas toormetootja konkurentsivõime parandamine tema parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustoodetele lisaväärtuse, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu.

3.1.3. Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse kaudu.

3.1.4. Taastuvate energiaallikate, kõrvalsaaduste, jäätmete, jääkide ja muude toiduks mittekasutatavate toorainete pakkumise ja kasutamise hõlbustamine biomajanduse edendamise eesmärgil.

3.2. Laenu abil teostatav investeeringuobjekt peab asuma Eesti Vabariigi territooriumil, punktis 3.1.3. eesmärgil antud laenu korral peab investeeringuobjekt asuma MAK-i peatükis 8.1 esitatud määratlusele vastavas maapiirkonnas.

3.3. Laenu ei anta:

3.2.1 olemasolevate võlakohustuste refinantseerimiseks;

3.2.2 investeeringutele, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne laenu taotluse rahuldamise otsuse kuupäeva;

3.2.3 toetuse eelrahastamiseks.

⁴ <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020>

3.3. Rahastamisvahendi finantstooteid ei või sama investeringuobjekti puhul omavahel kombineerida.

3.4. Rahastamisvahendist rahastatavaid kulusid ei tohi katta ühegi muu toetusega, sh ka muust Euroopa Liidu eelarvest finantseeritavast rahastamisvahendist antava toetusega, kui rahastamisvahendi toetuse (so laenu või garanteeritud laenu) ja muu toetuse summa ületab asjaomase kuluartikli kogusummat.

3.5. Kui laenu andes kohaldatakse Euroopa Liidu riigiabi või vähese tähtsusega abi määruseid või suuniseid (edaspidi *riigiabi eeskirjad*), peavad laenuga rahastatavad või garanteeritavad tegevused olema kooskõlas nimetatud riigiabi eeskirjades toodud abikõlblike kuludega ning abil peab olema kohalduvas riigiabi eeskirjas nõutud ergutav mõju.

4. Laenu summa

4.1 Laenu suurus on vahemikus 250 000 – 1 000 000 eurot või kui laenu saajaks on tootjarühm punkti MAK-i meetme 4.1⁵ mõistes, siis vahemikus 250 000 – 3 000 000 eurot.

5. Laenukriteeriumid ja menetlus

5.1. Laenu võib anda turutingimustel või abina (so riigiabina või vähese tähtsusega abina). Sihtasutuste poolt laenu intressi alandamist võrreldes turutingimustega käsitletakse abina laenusaaajale.

5.2. Laenuperioodi pikkus on üldjuhul 1 kuni 15 aastat. Sihtasutus võib vajaduse tekkides anda laenu põhiosale täiendavat maksepuhkust kuni 5 aastat, kokku ei tohi laenuperioodi pikkus ületada 20 aastat.

5.3. Laenu tagastamine toimub vastavalt graafikule võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksetena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib tagastamine toimuda ka erigraafiku alusel. Kaaslaenamisel on tagasimakseid võimalik allutada ka krediidi- või finantseerimisasutuse graafikule.

5.4. Sihtasutus rakendab finantstoote puhul kooslaenamist krediidi- või finantseerimisasutusega või muude sihtasutuse poolt aktsepteeritud kooslaenajatega nii, et krediidi- või finantseerimisasutus või muud kooslaenajad lisavad finantstootest antava laenuga võrdse või suurema laenu või muu rahalise kohustuse investeringuobjektiga seotud võlakohustuste kogusumma katmiseks. Seotud võlakohustused on investeerimislaenu samale investeringuobjektile, investeringuobjekti kasutuselevõtuks vajalikud käibekapitalilaenu, muude investeringuobjektiga seotud toetuste sildfinantseerimine vms.

5.5. Tagatisega peab olema kaetud vähemalt 80% antava laenu summast või kui laenu saajaks on tootjarühm MAK-i meetme 4.1⁶ mõistes, siis vähemalt 30% antava laenu summast. Laenu tagatis võib olla:

5.5.1. kinnisvara;

5.5.2. kommertspant;

5.5.3. registerpant;

5.5.4. käendus.

5.6. Laenuintress

5.6.1 Kui sihtasutus lähtub laenuintressi määramisel turutingimustest ja kooslaenamisel andis krediidi- või finantseerimisasutus investeerimislaenu samale investeerimisobjektile, siis on finantstootest antava laenu intress vähemalt võrdne krediidi- või finantseerimisasutuse laenuotsuse tingimustes toodud intressi määraga, muul juhul on intress võrdne või suurem Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodiga⁷ vastavalt

⁵ <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020>

⁶ <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020>

⁷ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

ettevõtja krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediidireitingule ja pakutavale tagatisele määratud intressist.

5.6.2 Sihtasutus võib alandada finantstootest antava laenu intressi võrreldes turutingimustega nii, et intress ei oleks väiksem kui $2\% + \text{EKP määr}$ (Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär (edaspidi *EKP määr*), kui taotlejaks on:

5.6.2.1 alustav ettevõtja – ettevõtja, kes on kantud äriregistrisse mitte varem kui 24 kuud enne laenu taotluse esitamist;

5.6.2.2 mikroettevõtja⁸;

5.6.2.3 puudega ettevõtja – vähemalt 51% ettevõtja kapitalist kuulub puudega inimesele(inimestele)⁹ ja ettevõtet juhib(juhivad) puudega inimene(inimesed);

5.6.2.4 naisettevõtja – vähemalt 51% ettevõtja kapitalist kuulub naisele(naistele) ja ettevõtet juhib(juhivad) naine(naised).

5.6.3. Arvestamata punktis 5.6.2. märgitud võib sihtasutus alandada finantstootest antava laenu intressi võrreldes turutingimustega nii, et intress ei oleks väiksem kui $1\% + \text{EKP määr}$, kui taotlejaks on:

5.6.3.1 noortalunik (so põllumajanduslik ettevõtja MAK-i meetme 4.1 mõistes, kelle kõik seotud isikud on füüsilised isikud ja kuni 40 aastased; või alustav ettevõtja, kelle kõik seotud isikud on füüsilised isikud ja kuni 40 aastased ning investering tehakse põllumajandusse);

5.6.3.2 tootjarühm MAK-i meetme 4.1 mõistes

5.7. Iga abiga laenu puhul arvutab sihtasutus brutotoetusekvivalendi kasutades Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodit¹⁰.

5.8. Laen väljastatakse, kas korraga või mitmes osas, kuni 1 aasta jooksul lepingu sõlmimisest.

5.9. Laenulepingu sõlmimise tasu ja esmakordse muutmise tasu ei ole. Laenulepingu korduval muutmisel on tasu suurus kuni 1% laenujäägilt.

5.10. Laenulepingu ennetähtaegse lõpetamise korral (so laenu ennetähtaegsel tagastamisel) leppetrahvi ei ole.

5.11. Laenu võib taotleda korduvalt, kuid mitte enne, kui eelmisest finantstootest antud laenust on 75% tagasi makstud.

⁸ [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks lisa 1 mõistes.](#)

⁹ Puudega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse §2 tähenduses.

¹⁰ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)